

Biborg Amts 4de Valgkreds (Skjær) er ganske vist ikke ene om sin Betragtning. Nei, desværre, der er Mange i vort Samfund, der dele denne Betragtning. Men jeg tror dog, at den overveiende Del af det danske Folk har den Opfattelse, ikke at ville undvære Præsterne, ikke at ville undvære Folkekirken eller en lignende geistlig Ordning her i Landet. Det tror jeg dog endnu at kunne antage om det danske Folk, at dets Flertal ikke deler den Anskuelse, der næres af dette ærede Medlem. — Hvad nu den øvrige Del af Lønningen angaar, den, der ikke bestaar i Penge, har det jo været et omtvistet Spørgsmaal i Thinget, hvor vidt den foreslaaede Præstegaards Jod vil kunne give Præsten nogen Indtægt eller ikke. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) har udtalt, at paa Lolland vilde der efter Forslaget kun blive 12—16 Tdr. Land til en Præstegaard. Jeg har liggende for mig en Fortegnelse over Præstegaardenes Hartkorn og Jordareal i Bends Herred, og derefter vilde det Areal, der kom til at høre til Præstegaardene, blive i Gjennemsnit omtrent ligesom paa Lolland, nemlig ca. 14 Tdr. Land. Et Par af dem vilde faae en Snæs Tdr. Land, men de Fleste vilde ikke faae 14. Naar man nu gaar ud fra, at der paa en saadan Jordlod skal kunne holdes 2 Heste og 6 Køer, saa tror jeg, at det lader sig ikke gjøre. (Modsigelse). Efter den Maade, hvorpaa de drive Jorden der paa Egnen, lader det sig i alt Jald ikke gjøre; men det kan jo, som det ærede Medlem fra Maribo sagde, ogsaa være det Samme, thi kan Præsten ikke holde 6 Køer, saa kan han holde færre. Jeg har nu tilladt mig at gjøre en Beregning over, hvad en saadan Jordlod kunde indbringe en Præst. Jeg har regnet meget rundeligt, thi jeg har regnet, at af de 14 Tdr. Land skulle 8 besaaes med Korn, og at de skulle aarligt give 16 Jold. Jeg tror, at det i mange Tilfælde er for høit regnet. Dernæst har jeg med Hensyn til, hvad Køerne kunne tænkes at indbringe, regnet, at de vilde give 1,000 Rander Mælk hver, og at en Kande vil kunne sælges til 16 Øre. Det er heller ikke for lavt regnet. Der vilde da med de nuværende Kornpriser blive en Bruttoindtægt af ca. 1,980 Kr.; men Driftsomkostningerne vilde efter den Maade, hvorpaa Driften maa føres, beløbe sig til 1,804 Kr., saa at der kun vilde blive 180 Kr. tilbage (Afbrudelse). Ja, mine Herrer, De finde det latterligt, men jeg skal forklare Dem, hvori det ligger. For det Første ligger det deri, at, som det ærede Medlem for Maribo sagde, kunne Præsterne ikke selv drive Jordlobden eller forstaa det ikke, og dernæst ligger det i, at Præstekonerne endnu ikke ere tagne saaledes under Behandling af det ærede Medlem for Biborg Amts 4de Valgkreds, at de ere blevne til Meierier alle sammen, og det kan derfor være, at de ikke engang ville kunne bringe saa meget

ud af Køerne, som jeg har regnet. Men det ligger ogsaa i en anden Ting, som Præsten ikke har Styld i. Han maa holde 2 Heste og derfor have Karl og Pige, men til den Arbeidskraft er der for lidt Arbejde. Den er stor nok til en Gaard paa 50 Tdr. Land, og her er kun 14 Tdr. Land. Naar en Mand har et Boelsted med 14 Tdr. Land og dertil har 2 Heste, saa søger han andet Erhverv. Han søger Bearbejde, Lønnerhjørsel, Brændekjørsel, men det kan Præsten ikke, og Indtægten deraf har jeg derfor heller ikke regnet med. Paa samme Maade gaar det med Folkeholdet; der skal i det Hele holdes for stor en Arbeidskraft til den Jord, der tillægges Præsten. Han vilde med den samme Arbeidskraft lige saa let kunne drive 30—40 Tdr. Land som 14 Tdr. Det gjør en betydelig Forskel i Driftsomkostningerne, om man har al den Jord, man kan drive med den Arbeidskraft, der er tilstede, eller om man kun har en Krediedel af den Jord og saa dog alligevel maa holde den samme Arbeidskraft, thi det maa De lægge Mærke til, at Præsten maa holde 2 Heste og have baade Karl og Pige. Det ærede Medlem for Biborg Amts 4de Valgkreds mente, at Præsten kunde nydes med een Hest. Ja, han maatte vel kunne nydes med et Hest; vi vide jo af Bibelen, at Kristus red paa et Hest, saa maa Præsten ogsaa kunne gjøre det. Men ville vi ikke gaa ud fra den Slags Betragtninger, men fra saadanne, som de Fleste maa være enige i, saa faar man til Resultat, at den Præstegaardsjord, der er Tale om, drives for dyrt, at Alt gaar med til Driftsomkostninger, og at der ikke bliver noget Overtid. Det er nu i det Hele min Betragtning, som jeg før har udtalt her i Thinget, at det er en Feil, naar man vil reducere Præstegaardene saa meget, som man tilfigter. Dette er Noget, som ikke særligt kan hebreides Forslagsstillerne eller den Side af Salen, som de tilhøre, thi man har villet det Samme fra anden Side. Regjeringen har villet det, og Præsterne have selv sagt: Lad os blive af med Jorden, saa mente de, at de kunde komme lettere ud af det. Men det er efter min Betragtning en forkert Vej at gaa. Havde man ladet dem beholde en større Jordlod, saa kunde de bortforpagte den og saaledes blive fri for de Kvaler, der ere for dem ved selv at drive Jorden; men disse smaa Jordlobder kunne ikke bortforpagtes, i alt Jald meget vanskeligt, fordi de ere saa smaa, at Forpagtere ikke kunne drive saa smaa Eiendomme, de kunne kun forpagtes bort ved, at en Nabo kan drive dem i Forbindelse med sin egen Mark; men kan det ikke ske, er Præsten nødt til at drive dem selv, og man er da kommen til at tvinge ham til at være Landmand, medens han tidligere kunde frigjøre sig derfor ved at forpagte Jorderne bort. — Jeg vil endnu kun sige med Hensyn til Tienden, at det Forslag, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti)